

Operadagen Rotterdam

Geadviseerd subsidiebedrag: **€ 350.000**

Gevraagd subsidiebedrag: € 550.000

Over de instelling

Stichting Opera Rotterdam, podiumkunsten, festivals, Rotterdam

Internationale Operadagen Rotterdam (hierna: Operadagen Rotterdam), georganiseerd door Stichting Opera Rotterdam, (co)produceert en presenteert een jaarlijks tiendaags muziektheaterfestival op diverse locaties in Rotterdam. Het festival toont opera in de ruimst mogelijke betekenis van het woord en relateert dit aan muziektheater in bredere zin, waarin compositie, spel, narratief en vormgeving in onderlinge samenhang worden gepresenteerd. Per editie zijn er gemiddeld 45 producties uit binnen- en buitenland; samen goed voor meer dan honderd voorstellingen. Daarnaast organiseert het festival een uitvoerig contextprogramma. Het festival produceert stadsprojecten, themadagen en internationale projecten. Operadagen Rotterdam wil de kunstvorm opera openbreken en streeft ernaar het meest grensverleggende opera- en muziektheaterfestival ter wereld te zijn.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.22 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Opera Rotterdam een subsidiebedrag toe te kennen van € 350.000.

De raad oordeelt zeer positief over de inhoudelijke kwaliteit van het aanbod dat Operadagen Rotterdam realiseert. Het festival onderscheidt zich met een gevarieerd programma door een ondogmatische benadering van opera en een open, sociaal-artistieke blik. Daarmee levert het festival volgens de raad een grote bijdrage aan de vernieuwing van het operagenre, en de ontwikkeling van muziektheater in brede zin. Het festival is complementair aan andere BIS-instellingen die zich toeleggen op opera. De raad ziet de investering in Operadagen Rotterdam als basis om deze genreverbreding in de periode 2021 – 2024 te intensiveren. De groei in de afgelopen jaren biedt vertrouwen voor de festivaledities in 2021 – 2024, waarin Operadagen Rotterdam onder meer beoogt de artistiek hoogwaardige programmering voort te zetten en de maatschappelijke inbedding te versterken. In dit kader is de aanpak voor de contextprogrammering veelbelovend, met een stevig draagvlak van culturele partners in Rotterdam. Internationaal heeft Operadagen Rotterdam het initiatief genomen om vanaf 2021 een nieuw

netwerk te vormen met programmerende huizen en festivals in verschillende Europese steden.

Operadagen Rotterdam reflecteert voldoende op de Fair Practice Code, de Governance Code Cultuur en de Code Diversiteit en Inclusie. Het is positief dat Operadagen Rotterdam diversiteit en inclusie tot integraal onderdeel heeft gemaakt van zijn nieuwe missie en visie en zijn strategische beleidsplan.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

De raad oordeelt zeer positief over de artistieke kwaliteit van Operadagen Rotterdam. Het festival onderscheidt zich met een gevarieerd programma door een ondogmatische benadering van opera en een open, sociaal-artistieke blik. Het festival heeft een genre-overstijgend en op onderdelen multidisciplinair karakter en is door de brede opvatting van opera complementair aan het bestaande aanbod. Muziektheater, opera en musical staan in de programmering naast elkaar. Operadagen Rotterdam heeft de afgelopen jaren met succes gewerkt aan het vergroten van de onderlinge samenhang tussen de programmaonderdelen.

De raad vindt de betekenis van Operadagen Rotterdam voor vakgenoten van verschillende disciplines groot. Het festival biedt een platform om kennis te nemen van nieuw, kwalitatief aanbod en om collega's uit binnen- en buitenland te ontmoeten. De mix van concerten, participatieprojecten, filmvoorstellingen en 'theaterervaringen' draagt bij aan de kracht van het festival.

De ontwikkeling van Operadagen Rotterdam geeft vertrouwen in de voorgenomen verdieping van het festival. Het festival formuleert drie heldere ambities om zijn artistieke signatuur verder vorm te geven. Voor 2021 – 2024 vertaalt het festival het overkoepelende thema 'The Bigger Picture' naar vijf programmalijnen: 'Opera is Back', 'Opera 2.0', 'De stem van de stad', 'Wonen in de wereld' en 'Nieuwe ontdekkingen'. In de opzet van deze thema's toont het festival zijn maatschappelijke betrokkenheid. De programmering voor 2021 en 2022 is hiermee in lijn, met community-opera en nieuwe producties die bijvoorbeeld elementen uit Oost en West verenigen. Operadagen Rotterdam ziet voor zichzelf de komende periode een stevigere internationale rol door het uitbouwen van bestaande contacten in een nieuw netwerk, waarvoor het zelf initiatief heeft genomen. De partners zijn programmerende huizen en festivals in Europese steden. Voor dit project loopt een aanvraag bij Creative Europe. Te waarderen is dat de competitie voor muziektheater 'Music Theatre Now', die nadruk legt op muziektheater uit niet-westerse landen, een plek krijgt in dit netwerk met

als standplaats Rotterdam. De raad kijkt uit naar de realisatie van de plannen, waarbij de lokale en internationale werking van het festival beter geïntegreerd zullen worden.

Vernieuwing

Operadagen Rotterdam toont opera in de ruimst mogelijke betekenis van het woord en relateert dit aan muziektheater waarin compositie, spel, narratief en vormgeving in onderlinge samenhang worden gepresenteerd. Daarmee levert het festival een grote bijdrage aan de vernieuwing van het operagenre en de ontwikkeling van muziektheater in brede zin. De raad ziet de investering in Operadagen Rotterdam als basis om deze genreverbreding in de komende subsidieperiode te intensiveren.

Langjarige verbintenissen die het festival aangaat met kunstenaars en ensembles en de ondersteuning aan kunstenaars binnen het *artists in residence*-programma dragen bij aan deze vernieuwing. Club Gewalt doorloopt reeds een talentontwikkelingstraject bij het festival. Onder de aangekondigde *artists in residence* bevinden zich aansprekende kunstenaars als Claron McFadden en Nicole Beutler. Deze invulling stemt de raad positief; wel had hij graag een verdere uitwerking gezien van de wijze waarop Operadagen Rotterdam vormgeeft aan de artistieke begeleiding van deze makers.

Operadagen Rotterdam draagt bij aan talentontwikkeling door te (co)produceren, onder andere met het Nederlands Kamerkoor, en door begeleiding en premièreplaatsen te bieden aan talent. Nieuwe talenten zijn doorgaans jong, maar Operadagen Rotterdam kiest ook voor artiesten uit een andere discipline die op het punt staan de wereld van de opera te betreden.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

Operadagen Rotterdam neemt de cao Toneel en Dans als richtlijn voor de beloning van de kernteammedewerkers, tijdelijke festivalmedewerkers en artistieke medewerkers van eigen producties. Het festival is transparant over de maatregelen om de cao volledig te implementeren. Dat geldt ook voor de beloning van zzp'ers. Functieomschrijvingen, bijbehorende verantwoordelijkheden en ervaring van werknemers worden als basis voor inschaling gebruikt. Operadagen Rotterdam neemt zich voor zijn werknemers vanaf 2021 een pensioenregeling aan te bieden.

Operadagen Rotterdam heeft een gezonde financiële positie en scoort goed op de relevante indicatoren. Er is voldoende weerstandsvermogen om tegenvallers op te vangen en de begroting voor de komende BIS-periode is realistisch.

Operadagen Rotterdam spreekt de verwachting uit dat een aantal grote private fondsen geleidelijk zal wegvallen en ziet in een stijging van de publieksinkomsten en de toename van de meerjarige subsidie-inkomsten de oplossing om dit te ondervangen. Uit de aanvraag blijkt dat de bedrijfsvoering op orde is en dat het festival mogelijke risico's in kaart heeft gebracht. De raad mist een strategie voor het verwerven van sponsorinkomsten.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

Het educatieve aanbod van Operadagen Rotterdam is met name gericht op een publiek van volwassenen en studenten aan diverse Rotterdamse mbo- en hbo-kunstvakopleidingen. Het festival ontwikkelt randprogrammering met zijn vaste dramaturg, zoals 'TALKS', om de verbinding tussen voorstellingen zichtbaar te maken voor het publiek.

Het festival betreft een bredere mix van Rotterdammers door zogenaamde *open calls*, oproepen aan Rotterdammers om met hun eigen inbreng bij te dragen aan de programmering. Dit resulteerde bijvoorbeeld in het fraaie 'Vaarwel Dijkzigt', waarvoor oud-patiënten en -medewerkers van een ziekenhuis hun bijdragen instuurden. De raad kijkt met belangstelling uit naar de voortzetting van deze stadsprojecten.

De komende edities wil het festival programmering, participatieprojecten, internationale uitwisselingsprogramma's en themadagen integreren. Dit doet het door zijn contextprogrammering te benaderen als 'alles wat er gebeurt in de driehoeksrelatie tussen publiek, makers en festival'. De raad vindt het een goede keuze dat Operadagen Rotterdam hierbij op verschillende festivalonderdelen gastcuratoren inzet. Dit zijn enerzijds Rotterdamse curatoren met een eigen achterban, zoals Maatschappij voor Volksgeluk, Spraakuhloos, Rotterdam Pride en Winne, en anderzijds gastcuratoren als Sevdaliza en Wende. Zij verzorgen eigen optredens of voorstellingen en presenteren daarnaast hun persoonlijke selectie uit het aanbod van het festival. Verder wil het festival stadmakers en professionals uit andere maatschappelijke domeinen laten meedenken over de festivalthematiek, het programma-aanbod en het bereiken van doelgroepen. Dit vindt de raad positief.

Operadagen Rotterdam werkt zijn publieksstrategieën, marketingmiddelen en publieksdata helder en overtuigend uit in de aanvraag. Het festival heeft zijn doelgroepen goed voor ogen en werkt met duidelijke bezoekersprofielen.

Geografische spreiding

Operadagen Rotterdam is stevig geworteld in de stad Rotterdam. De afgelopen jaren is het festival relevante stedelijke partnerschappen aangegaan, zoals met De Doelen, Theater Rotterdam, het Luxor Theater, TENT, LantarenVenster en WORM. Ook programmeert het festival speciale operaroutes en speelt het op verrassende Rotterdamse locaties, zoals het voormalige Dijkzigt-ziekenhuis. Het eerdergenoemde randprogramma voor kunstvakschoolstudenten is tot stand gekomen in samenwerking met Codarts, de MBO Theaterschool, Acteerschool Rotterdam en de Erasmus Universiteit.

De stedelijke cultuurregio Rotterdam geeft in zijn reflectie aan dat Operadagen Rotterdam aansluit bij speerpunten in het regioprofiel als 'talentontwikkeling', 'nieuw aanbod/nieuwe makers/nieuwe genres', 'publieksverbreding/inclusiviteit' en 'internationale positionering'. De cultuurregio beschrijft Operadagen Rotterdam als laboratorium voor nieuw aanbod en nieuwe genres, dat goed past bij Rotterdam.

Toepassing Fair Practice Code

Operadagen Rotterdam onderschrijft de Fair Practice Code en toont overtuigend aan dat het de honorering van het kernteam, de tijdelijke festivalmedewerkers en de artistieke medewerkers van eigen producties op een goed niveau wil brengen. Het festival wil met de invoering van een pensioenregeling in 2021 beter voldoen aan de cao Toneel en Dans. Het festival neemt in contracten met producenten, toeleveranciers en andere partners de verplichting op dat de code moet worden toegepast. Dit kan bijdragen aan bewustwording bij samenwerkingspartijen. Operadagen Rotterdam reflecteert beperkt op andere aspecten van de code.

Toepassing Governance Code Cultuur

Operadagen Rotterdam geeft aan de principes van de Governance Code Cultuur zoveel mogelijk toe te passen. De raad vindt het verstandig dat Operadagen Rotterdam elke vier jaar haar afspraken met hoofdparters De Doelen, Theater Rotterdam en Luxor Theater vastlegt in een convenant. Een toelichting op het convenant ontbreekt echter. Operadagen Rotterdam heeft recent besloten om met ingang van 2021 over te stappen naar een raad-van-toezichtmodel. Het festival stelt zichzelf ten doel vanaf dat jaar de code volledig toe te passen. Dan zullen vertegenwoordigers uit de directies van enkele hoofdparters terugtreden als bestuurder.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

Operadagen Rotterdam reflecteert voldoende op de Code Diversiteit en Inclusie. Diversiteit en inclusie zijn een integraal onderdeel geworden van de nieuwe missie en visie en van het strategisch beleidsplan van het festival. De raad oordeelt positief over de participatieprojecten, waarmee het festival

de sociale diversiteit heeft vergroot. Dit geldt voor zowel de thema's als de betrokken artistieke partners.

Operadagen Rotterdam formuleert voor de komende periode geen concrete doelstellingen; wel spreekt uit de plannen de overtuiging om de richtlijnen van de code verder te implementeren. De organisatie beschrijft op het gebied van programma, publiek, personeel en partners enkele concrete acties om de (culturele) diversiteit van het festival te bevorderen, zoals de genoemde Rotterdamse curatoren en de toevoeging van een programmamaker uit de hiphopcultuur aan het kernteam.